

Saksfremlegg

REFERANSE
HBE-08/231-4ARKIVNR.
004JOURNALNR.
43450/08DATO
18.08.2008

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Votering:
Kommunalstyret for miljø og utbygging	10/08	22.01.2008	Enstemmig
Kommunalstyret for miljø og utbygging	/	02.09.2008	

REDEGJØRELSE VEDRØRENDE AVLØPSLØSNINGER FOR BEBOERE I HÅLANDSVATNETS NEDSLAGSFELT

Forslag til vedtak:

::: Sett inn innstillingen under denne linja ↓

1. Det etableres – i henhold til tidligere planer – en kommunal pumpestasjon og kommunalt avløp i Krossbergkroken (kfr. område e).
2. De eiendommene som det allerede er lagt til rette for å tilknytte avløpet til kommunalt nett – med selvføll eller privat pumpe – kreves tilknyttet kommunalt avløp (kfr. område a og d).
3. De resterende eiendommene vurderes når saken har vært søkt samordnet med Randaberg kommune.

::: Sett inn innstillingen over denne linja ↑

... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓

REDEGJØRELSE VEDRØRENDE AVLØPSLØSNINGER FOR BEBOERE I HÅLANDSVATNETS NEDSLAGSFELT

Saken gjelder

På grunn av forurensningssituasjonen i Hålandsvatnet har Stavanger kommune ved flere anledninger vurdert om kommunen skal gjennomføre tiltak for å bedre situasjonen. Med bakgrunn i at Stavanger kommune ikke har egne avløpsanlegg med utslipp til Hålandsvatnet, vil eventuelle tiltak fra kommunens side innebære å følge opp private renseanlegg som forurensningsmyndighet eller legge til rette for tilknytning til kommunalt nett.

På denne bakgrunn fikk vi utarbeidet et forprosjekt for å vurdere:

- Eget avløpssystem.
- Og utarbeide et kostnadsoverslag

Asplan Viak har utført forprosjektet. Forprosjektet har dannet grunnlaget for de vurderinger som ligger til grunn de valgte løsningene.

I kostnadsoverslaget kom konsulenten frem til at kostnadene ville bli ca 7 millioner for alle oppryddingstiltakene dersom de private avløpene blir ledet til kommunalt avløp.

Etter at detaljplaner var utarbeidet, ble det foretatt et kostnadsanslag basert på planavdelingens nøkkeltallsdatabase. I de nye beregningene kom vi frem til at hele anlegget ville koste ca 20 millioner kroner. Det vil si nesten tre ganger mer enn det som forprosjektet antydte. Kostnaden pr bolig utgjør da ca 320 000 kr.

Med bakgrunn i den betydelige økningen i kostnadene, ønsker direktøren at kommunalstyret vurderer de alternative løsningene for å sikre vannkvaliteten i Hålandsvatnet:

- I hvilken grad kommunen skal bekoste opprydding i privat forurensning
- Hvordan avløpet fra eiendommene skal ordnes for å tilfredsstille bestemmelsene i Forurensningsloven. Skal avløpet tilknyttes kommunalt nett, eller skal eiendommene ha private renseanlegg og private utslipp.

Siden Hålandsvatnet i realiteten er delt mellom Stavanger og Randaberg, må vi også tilstrebe å samordne våre arbeider i nedslagsfeltet uten å velge løsninger som medfører forskjellsbehandling i forhold til kommunens øvrige innbyggere.

I saksfremlegget vil direktøren berøre flere prinsipielle sider av saken. Av den grunn har direktøren forsøkt å foreta en naturlig inndeling av saksfremlegget.

1. Bakgrunn
2. Forholdet til Randaberg
3. Aksjon Jærvassdrag
4. Beskrivelse av typer avløpsanlegg med ansvarsforhold mv
5. Avløp fra boligene i nedslagsfeltet til Hålandsvatnet
6. VA- faglige vurderinger
7. Direktørens kommentar
8. Direktørens oppsummering
9. Forslag til vedtak

1. Bakgrunn

Hålandsvatnet er delt mellom Stavanger og Randaberg. Arealet er – inklusive nedslagsfeltet – 5,9 km². Vannet utgjør 1,22 km². Nedbørsfeltet i Stavanger er 1,9km².

Stavanger kommune har gjennomført flere undersøkelser i Hålandsvatnet. Resultatene i undersøkelsene viser at innsjøen er næringsrik. Innholdet av næringsstoffet fosfor er også hovedårsaken til den årlige algeoppblomstringen som vi ser i vannet. I 2005 var algeoppblomstringen så stor at hele vannet ble grønt. Det gjorde at resultatet av forurensingen ble lett synlig. Blant annet ble det økt fokus på vannets tilstand fra grunneiere, innbyggere og fra media.

Kildene til næringsstoffene – fosfor og nitrogen – er i hovedsak landbruket og boligene i nedslagsfeltet. I forprosjektet har konsulenten anbefalt et utføres en egen studie av forurensningen fra landbruket.

I denne sammenhengen er tilførsel av næringsstoffer å anse som forurensning. Det er lokalt, nasjonalt og internasjonalt fastsatt at det er forurenser som skal hindre unødige forurensning og dekke kostnadene til alle tiltak for å hindre at forurensning skjer.

Forurensningen fra landbruket til Hålandsvatnet er blitt betraktelig redusert i de siste 20 årene. Dette skyldes flere forhold:

- Det er vedtatt nye sentrale bestemmelser for lagring og spredning av husdyrgjødsel
- Reduksjon av husdyrholdet rundt Hålandsvatnet.
- Bruken av fosfor og nitrogen i landbruket er kratig redusert.

Selv om forurensningen fra landbruket er betydelig redusert, er landbruket – i følge de undersøkelsene som er gjennomført – fortsatt den største bidragsyteren til forurensingen av Hålandsvatnet.

Forurensningsloven gjelder ikke for landbruket. Landbruksvirksomhet er i stedet regulert i egen særlov.

2 Forholdet til Randaberg

Det har – så langt – vært et ønske fra administrasjonen i Stavanger og Randaberg å samordne oppryddingen i avløpsforholdene i nedslagsfeltet til Hålandsvatnet. Blant annet har vi benyttet samme konsulent i forprosjektet og detaljprosjektering. Vi har sammen arrangert informasjonsmøter med grunneierne mv.

I forprosjektet ble kostnadene til Randaberg kommune anslått til 11 millioner. Hele prosjektet er ikke ferdig prosjektert – detaljplanlagt – enda. Av den grunn har de heller ikke grunnlag som er godt nok til at det kan utarbeides nytt – mer detaljert og presist – kostnadsoverslag.

En avklaring av kostnader, gjennomføring mv fra Randaberg kommune vil ikke foreligge før tidligst i midten av september.

3 Aksjon Jærvassdrag

Aksjon Jærvassdrag er et prosjekt bestående av Fylkesmannen, Fylkeskommunen, samt 8 kommuner i regionen, deriblant Stavanger og Randaberg. Prosjektet skal koordinere, gi innspill til og sette i gang felles tiltak. Hovedmålet er å bedre vannkvaliteten og den generelle miljøtilstanden i vassdragene innefor kommunegrensene. Et av prosjektene innen AJV er arbeid innen en avløpsgruppe. Avløpsgruppen er en arena for felles tilrettelegging og koordinering av ressursbruk, og har som hovedmål å håndtere forurensning fra kommunale avløpsanlegg. Deltakelse i AJV koster i utgangspunktet ikke noe, en betaler for enkeltprosjektene en deltar i. Det er fortsatt den enkelte kommunes oppgave å drifte og bekoste utbedringer/tilrettelegging av egne avløpsanlegg.

4 Beskrivelse av typer avløpsanlegg og ansvarsforhold mv

I nedslagsfeltet til Hålandsvatnet er det tre aktuelle typer avløpsanlegg

- a. Private avløpsrenseanlegg
- b. Kommunale pumpestasjoner med private selvfallsledninger
- c. Kombinasjon av kommunale- og private pumpestasjoner og selvfallsledninger

a. Private avløpsrenseanlegg

Alle eiendommene har i dag innlagt vann og privat avløp. Det er kommunen som – i henhold til bestemmelsene i forurensingsloven - er utslippsmyndighet for mindre private avløpsanlegg. Kommunen kan – dersom vi velger å ikke legge til rette for tilknytning til kommunalt nett – kreve at eierne av eiendommene sender søknad om ny utslippstillatelse til kommunene.

For at kommunen skal kunne gi tillatelse må eiendommens avløpsvann renses i et biologisk-kjemisk renseanlegg med etterpolering (bakteriedreping) før avløpsvannet ledes til Hålandsvatnet.

Alle utgifter til anlegg, drift, og vedlikehold av anlegget påhviler i så fall i sin helhet eiendomseier. I tillegg har kommunen anledning til å ilegge et gebyr til nødvendig oppfølging av anleggene.

b. Kommunale pumpestasjoner med private selvfallsledninger

I forbindelse med etablering av kommunalt avløp blir det alltid vurdert om det er mulig å få til selvfall inn på kommunens nett og videre til IVAR's overføringsnett. Når dette ikke er mulig blir det vurdert om det kan/ skal etableres en kommunal pumpestasjon eller om det må etableres pumper på de private stikledningene.

De viktigste vurderingstemaene er:

- Antall eiendommer. En tommelfingerregel er at det skal være ti eller flere eiendommer som kan tilknyttes for at det skal etableres en kommunal pumpestasjon
- Kan/ skal det tilrettelegges for fremtidig utbygging? Det har så langt ikke vært aktuelt å bygge store kommunale pumper for få eiendommer i områder som i arealplanen er vist som LNF (landbruk- natur- og friluftsområde) – områder, eller er det i henhold til reguleringsplaner mv ikke tillates ytterligere utbygging/ fortetting.
- Kostnadene

c Kombinasjon av kommunale- og private pumpestasjoner og selvfallsledninger

I områder som i arealplanen er vist som LNF områder og spredt bebyggelse der det ikke foreligger planer om fortetting/ utbygging, kan nye kloakkledninger bli lagt som en kombinasjon av kommunale pumpestasjoner, private pumpestasjoner og selvfallsledninger.

Blant annet i forbindelse med oppryddingen i nedslagsfeltet til Store Stokkavatn ble denne type anlegg benyttet i stor grad. Bakgrunnen for at kommunen – sammen med IVAR – gjennomførte oppryddingstiltakene i nedslagsfeltet til Store Stokkavatn var at vannet den gang var reservedrikkevannskilde.

5 Avløp fra boligene i nedslagsfeltet til Hålandsvatnet.

For boliger er det bestemmelsene i forurensningsloven som gjelder. Blant annet prinsippet om at det er forurenser som skal betale for nødvendige tiltak for å unngå forurensning. Kommunen er ansvarlig for å unngå forurensning fra egne avløpsanlegg.

Det er i dag ca 110 boliger i Stavanger kommune i nedslagsfeltet til Hålandsvatnet. Disse består av to felter – Friheim, Krossbergkroken og spredt bebyggelse. 66 boliger i Friheim er allerede tilknyttet offentlig nett. Feltet ble utbygd – det vil si at vei, vann og avløp ble opparbeidet og bekostet av eiendomseierne i Friheim - i siste halvdel av 1980 årene. De øvrige boligene er ikke tilknyttet kommunalt avløp.

De fleste av boligene – uten tilknytning til kommunalt nett - leder avløpsvannet til en slamavskiller (septiktank). Avløpsvannet fra slamavskilleren renner til Hålandsvatnet. Noen få eiendommer – tre stk – har minirensesanlegg. Det vil si moderne fullrensanlegg. Ingen av minirensesanleggene har utstyr for etterpolering – bakteriefjerning. Om det vil bli krevd bakteriefjerning vil vi vurdere sammen med helsesjefen.

For at avløpet fra en eiendom i nedslagsfeltet skal bli godkjent må det enten være tilknyttet kommunalt nett, eller ha minirensesanlegg.

Den spredte bebyggelsen kan deles inn i fem deler/ grupper:

- a. Leikvollbakken til enden av Krossbergveien
- b. Øygardsveien I
- c. Øygardsveien II
- d. Krossbergveien
- e. krossbergkroken

Områdene er vist/ markert på trykt vedlegg 1.

Foruten boligene i disse områdene ligger det flere boliger spredt i nedslagsfeltet. I tillegg er det noen boliger som ikke ligger i nedslagsfeltet som vil få anledning til å tilknytte kommunalt avløp dersom kommunen velger å legge til rette for kommunalt avløp.

I henhold til foreliggende kalkyler vil kostnadene for å tilknytte alle disse boligene kommunens nett bli ca 20 mill. Med bakgrunn i at de kalkulerte kostnadene er steget fra 7 til 20 millioner ønsker direktøren en ny gjennomgang av hele prosjektet.

a. Leikvollbakken og enden av Krossbergveien, syv boliger

Her ble det lagt en ny vannledning som inngår i IVAR`s forsyningssystem i 2005. VA- verket sørget for at det samtidig ble lagt en avløpsledning i samme grøft. På grunn av at det ikke er mulig å oppnå selvfall på avløpet er det lagt en pumpeledning. Det forutsettes at avløpet fra boligene blir pumpet inn på denne ledningen. Det vil si at hver bolig må ha sin egen avløpspumpe.

For disse eiendommen blir kostnadene egenandelen pluss gebyr for tilknytning (høy sats). Eiendomseierne har gitt uttrykk for at de har et ønske om å få selvfall på avløpet for å slippe å pumpe avløpsvannet. Det er årsaken til at noen av disse – på eget initiativ – har vurdert muligheten for å legge en privat avløpsledning frem til kommunens pumpestasjon i Friheim.

Dersom dette er mulig og eiendomseierne ønsker å benytte seg av denne muligheten, må disse dekke alle ekstra kostnader som dette medfører.

6 boliger i Randaberg vil også tilknytte den avløpsledningen som er lagt og pumpe avløpet inn på denne.

Det er også mulig for noen hytter – i nedslagsfeltet til Store Stokkavatn – å tilnytte denne ledningen i fremtiden.

b. Øygardsveien I, seks boliger

For disse eiendommene er det vurdert kommunal pumpestasjon og private pumper. En kommunal pumpestasjon for disse boligene er mulig. Med bakgrunn i at det ikke er mer enn fem boliger, avstandene er relativt store og at det ikke vil være VA- faglig forsvarlig å legge kommunale ledninger frem til en pumpestasjon, vil det bryte med de kriteriene som vi har lagt til grunn i tilsvarende saker når vi har vurdert om det skal anlegges kommunal pumpestasjon.

For VA- verket er det tre muligheter for avløpet fra disse eiendommene

- Felles privat pumpestasjon
- Trykkpumpesystem system med en pumpe for hver eiendom(LPS system)
- Privat renseanlegg

Til to av boligene er det lagt pumpeledning fra Krossbergveien. Den ble lagt i forbindelse med legging av ny vannledning for noen år siden.

Etter en ny gjennomgang og vurdering av mulig avløpsløsning for dette området er vi fortsatt av den oppfatning at et LPS system vil være det gunstigste.

Det er også mulig å anlegge en privat felles pumpestasjon for disse eiendommene. Den må da bygges i henhold til kommunens Sanitærreglement. Ansvarlig for bygging og fremtidig drift og vedlikehold vil da være eiendomseierne

Før byggingen kan ta til skal anlegget godkjennes av vann- og avløpsverket.

c. Øygardsveien II, 11 boliger

Dette ”delområdet” er det største – i geografisk utstrekning – som omfattes av de planlagte oppryddingstiltakene. Det anlegget som er planlagt, består av en kombinasjon av selvfall og privat pumping inn på kommunalt avløp.

De eiendommene som – i følge planen – skal ha privat pumpe har tatt initiativ til å vurdere andre løsninger. Hovedforskjellen på den ønskede løsningen i forhold til det som er planlagt, er et ønske om å etablere en kommunal pumpestasjon og en kombinasjon av kommunale og private selvfallsledninger frem til den kommunale pumpestasjonen.

Vi har vurdert forslaget til løsning i forhold til:

- Anleggskostnader
- Utgifter til fremtidig drift og vedlikehold
 - For fellesskapet/ kommunen
 - For den enkelte eiendom
- Bruk av avløpsgebyrer
- Hvordan kommunen har løst og løser lignende problemstillinger i andre deler av kommunen

Den løsningen som er foreslått/ ønsket av beboerne kommer dårligere ut enn den løsningen som er foreslått av VA- verket tidligere. Bruk av private pumpestasjoner vil imidlertid gi noe høyere kostnader til drift og vedlikehold for eiendomseierne.

Kalkulert kostnad for den løsningen som anbefales av VA- verket er kr 4,2 mill, mens den løsningen som eiendomseieren har ønsket/ foreslått er kalkulert til 5,8 mill. Denne prisen gjelder for Øygardsveien I og II samlet.

For VA- verket synes det å være tre muligheter for å ordne avløpet fra disse eiendommene

1. Felles privat pumpestasjon
2. Kombinasjon av private pumper til hver bolig og selvfall
3. Privat renseanlegg

For kommunen er det ingen store kostnadsforskjeller på alternativ en og to. Faglig sett er det heller ikke noen store forskjeller på disse løsningene. Av den grunn kan eiendomseierne selv velge – i likhet med boligene i Øygardsveien I – om de ønsker en privat felles pumpestasjon eller en pumpe ved hver bolig.

Private pumpestasjoner skal bygges i henhold til kommunens Sanitærreglement. Ansvarlig for bygging vil da være eiendomsseierne. Det forutsetter at eiendomsseierne inngår en avtale om en felles pumpe.

I så felle er det kommunen som er utslippsmyndighet og skal behandle eventuelle søknader.

d. Krossbergveien, 10 boliger

I Krossbergveien – mellom avkjørselen til Øygardsveien og innkjørselen til Krossbergkroken – er det 10 boliger. For disse eiendommene er det planlagt selvfallsledning til de eiendommene som har muligheter for det, mens det for de resterende er planlagt private pumper

e. Krossbergkroken, 12 boliger

Dette er det mest konsentrerte feltet som omfattes av dette prosjektet og består av 12 boliger. Avløpsvannet fra boligene vil bli ledet til en kommunal pumpestasjon helt nede ved Hålandsvatnet. Av de tolv eiendommene vil alle bli tilknyttet kommunens nett med selvfall.

Denne løsningen har ligget i kommunens planer for dette feltet i over 20 år. Deler av anlegget ble bygget i forbindelse med tilretteleggingen for bygging av roklubbens nye klubbhus ved Store Stokkavatn.

Tilsvarende løsning med en kombinasjon av private og kommunale pumper er den hyppigst forekommende løsning for denne type bebyggelse.

6 VA- faglige vurderinger

Stavanger kommune har de siste 20 årene gjennomført store arbeider for å avskjære eksisterende kommunale utslipp og føre avløpsvannet til Sentralrenseanlegget for Nord-Jæren i Mekjarvik (SNJ). Videre har vi lagt til rette for mest mulig av bebyggelsen skal kunne tilknyttes kommunens avløpsanlegg og bli rensert ved SNJ.

Felles for oppryddingstiltakene er at kommunen har – stort sett - planlagt og gjennomført disse selv. En av grunnpilarene ved planlegging og bygging av nye avløpsanlegg er å legge til rette for at eiendommer som skal tilknyttes kan tilknytte med selvfall. Videre forsøker vi – når det er mulig - å unngå pumping av kommunalt avløpsvann. Dette er ikke bare det mest kostnadseffektive, men i et miljøperspektiv er det en selvfølge at vi unngår unødvendig bruk av energi.

Dette er altså slik å forstå; alle ønsker å unngå pumping, men det er helt nødvendig i noen tilfeller.

Avløpsvannet fra alle eiendommene i dette prosjektet blir pumpet før det blir ledet inn på IVAR's overføringsnett. 42 eiendommer må ha egen –privat – pumpe. 21 vil få selvfall til kommunalt nett.

En VA- faglig gjennomgang av de planene som er utarbeidet av Asplan Viak viser at de planlagte løsningene er riktige i forhold til:

- Hvordan denne type oppryddingstiltak blir gjennomført i områder som er å anse som spredt bebygd. Ikke bare i Norge, men også i andre land er vi kjent med utstrakt bruk av trykkpumpesystemer i kombinasjon med selvfallsledninger.
- Den måten Stavanger kommune har løst liknende problemstillinger på i andre områder av byen.
- Å unngå forurensning på en fremtidsrettet og kostnadseffektiv måte.
- Bruk av VA- gebyrer

Hvis det i dag forelå planer om utbygging/ fortetting i området ville det vært naturlig å bygge kommunale pumpestasjoner som kunne ta hånd om fremtidig avløpsvann. Slik det er i dag, vil disse stasjonene neppe kunne brukes og inngå som en del av fremtidig utbygging og kloakking av området. Hvis det var mulig å forutsi fremtidig utbygging og plassering av avløpspumpestasjoner, ville det vært mulig å overføre utgiftene til etableringen av disse til de som kommer til stå for utbyggingen. Det ville da blitt en form for forskuddtering fra kommunen sin side.

Når det – som i dette tilfellet – er en etablert spredt bebyggelse – uten å ta hensyn til en fremtidig utnyttelse - som skal kloakkes, er den foreslåtte løsningen den mest aktuelle.

7 Direktørens kommentar

Det har vært- og er kommunens ansvar å sørge for at avløpsvannet fra kommunens avløpsanlegg blir rensert og behandlet i henhold til bestemmelsene i Forurensningsloven. Videre har Stortinget gitt kommunene anledning til å dekke alle sine **nødvendige** utgifter på vann- og avløpssektoren med gebyrer.

Samtidig er det den enkelte eiendomsseiers ansvar å sørge for at eget avløpsvann blir rensert og behandlet i henhold til Forurensningslovens bestemmelser eller tilknyttet kommunes nett.

Det vil si at vi ikke kan bruke inntektene fra VA- gebyrene til å bygge- drive- eller gi noen form for tilskudd til private renseanlegg. Disse inntektene er i sin helhet øremerket til VA- verkets egne anlegg.

Det vil si at for de eiendommene som vi bestemmer skal ha privat renseanlegg, så må den enkelte eiendomsseier bære alle kostnader med dette selv. Kommunen kan – selvfølgelig – velge å gi tilskudd over kommunekassen. Det vil imidlertid bryte med tidligere praksis og vil da bryte med likebehandlingsprinsippet som forvaltningen er underlagt. Samtidig vil det virke svært urimelig for andre innbyggere/ eiendomsseiere som har betalt/ betaler alle nødvendige utgifter til å ordne utslipp av avløpsvann i henhold til bestemmelsene i Forurensningsloven.

Muligheten til å finansiere nødvendige kostnader på VA- sektoren med gebyrer og Stavanger kommunes kostnadstak for eiendommer som pålegges å tilknytte kommunens ledninger, er ordninger som gjør det mulig for kommunen å fordele/ ”pulverisere” utgiftene til opprydningstiltak på avløpssektoren, samtidig som den enkelte eiendomsseier i kommunen har vært sikret mot at utgiftene til å tilknytte kommunens nett har blitt større enn den egneandelen som kommunen har fastsatt, er ordninger som samlet har bidratt til at det i dag er få eiendommer i kommunen som ikke er tilknyttet kommunens avløpsnett.

Disse ordningene er så interessante at flere kommuner har vært på besøk for å gjøre seg kjent med ordningene. Randaberg har kopiert den i sin helhet.

Som det fremgår av ovenstående, har kommunen planlagt tilknytning til offentlig nett for alle ”delfeltene” . Kostnadene ble i forstudiet kalkulert til 7 mill. En gjennomgang og kalkyle av kostnadene for foreløpige planer viser at kostnadene blir hele 20 millioner.

Vi har også vurdert andre løsninger for deler av Øygardsveien. Kalkylene viser at de alternative løsningene har høyere kostnader. Det er svært betenkelig om kommunen skal påta seg større drifts- og vedlikeholdskostnader enn det som er nødvendig. Dette gjelder særlig i forhold til:

- Kravet om likebehandling og rettferdighet i forvaltningen
- Bruk av avløpsgebyrer
- Bruk av fellesskapets midler til å ordne i private forurensningsproblemer.

For direktøren synes det naturlig å vurdere om prosjektet skal gjennomføres som planlagt eller om det skal frafalles helt eller delvis. En vurdering må i så fall bygge på faglig vurderinger – som er gjengitt ovenfor – og prinsippet i loven om ”vass- og kloakkavgifter” om at det bare er nødvendige utgifter på VA- sektoren som kan dekkes av gebyrene og det overordnede prinsippet i ”forurensningsloven” om at det er forurenser som skal dekke alle utgiftene for å unngå at forurensning skjer.

Når vi holder dette opp mot det faktum av fellesskapet ikke har noe eget behov for ”stor og tung kommunal infrastruktur” i området, og at det heller ikke foreligger noen planer om utbygging i området, kan direktøren ikke anbefale at kommunen påtar seg å bygge mer/ større anlegg enn det som er nødvendig.

På den andre siden har fellesskapet og kommunen interesse av at forurensingssituasjonen i Hålandsvatnet kommer under kontroll og at tilførselen av næringsstoffer blir redusert og at det biologiske mangfoldet blir bevart.

Kommunen har ved å legge til rette for å tilknytte avløpsvannet fra alle boligene til kommunalt nett på en VA- faglig forsvarlig måte gjort alt det som noen kan forvente. Her må vi ikke tape av syne at det ikke er kommunen som er forurenser og heller ikke kan ta ansvaret for resultatet av årelang forurensning fra landbruk og boliger.

8 Direktørens oppsummering

Alle er enige om at det må gjøres noe med tilførselen av næringsstoffer til Hålandsvatnet. Det er to fremtredende kilder til dette; boliger og jordbruk. Virksomheten til jordbruket – husdyrhold, gjødsling mv – er regulert i egen lov.

Kommunen har på sin side lagt planer for å legge til rette for å tilknytte avløpet fra boligene til offentlig nett. Den løsningen som er foreslått – med utstrakt bruk av private pumper – er ikke blitt godt mottatt av alle eiendomseierne. Blant annet har eierne av eiendommene - i det som i sakfremlegget er kalt Øygardsveien I og II - et ønske om at kommunen skal etablere en/ to kommunale pumpestasjoner som eiendommene i Øygardsveien kan tilknyttes med selvfall. For denne løsningen øker kommunens kostnader øke med 40 % .

Det prinsipielle her er; skal kommunene anlegge en stor kommunal pumpestasjon for å løse avløpsproblemer til noen få eiendommer, eller skal disse eiendommene få et tilbud om tilknytning i likhet med det som andre eiendomseiere i Stavanger kommune har fått og får.

Samtidig må det være slik at når kommunen selv – som i dette tilfellet - ikke er forurenser, men utelukkende ønsker å bidra til å forbedre vannkvaliteten i Hålandsvatnet, selv må velge hvilken avløpsløsning som er best egnet til å tjene fellesskapet i fremtiden.

Videre er det da også slik at ansvaret for forurensingen – fullt og helt – tilligger eiendomseierne og at alternativet er å kreve søknad om ny utslippstillatelse. Kravet vil i så fall bli fullrensing og etterpolering(bakteriedreping) før utslipp til Hålandsvatnet. Alle kostnader må i så fall dekkes av den enkelte eiendomseier.

For direktøren synes det naturlig å vurdere to løsninger, droppe alle kommunale tiltakene og kreve ny utslippstillatelse for eiendommene, eller legge til rette for tilknytning til kommunalt nett i henhold til de foreliggende planene til plan- og anleggsavdelingen.

For å få til en helhetlig løsning for Hålandsvatnet bør gjennomføringen av tiltakene i nedslagsfeltet samordnes med Randaberg kommune så lenge disse – av hensyn til kravet om likebehandling i forvaltningen - ikke bryter med kommunens behandling av liknende saker.

Før Randaberg bestemmer seg for hva som skal gjøres og når tid det skal gjennomføres, må alle oppryddingstiltakene detaljprosjekteres og kalkuleres.

Etter vanskelige vurderinger i en sak med mange ønsker og problemstillinger, er direktøren av den oppfatning at en delt løsning vil være det beste. Når kommunen allerede har lagt frem avløp til en eiendom, bør kommunen følge dette opp med at eiendommene kreves tilknyttet. Kravet om tilknytning vil selvfølgelig bli gjort i henhold til Stavanger kommunens regler om kostnadstak mv. I de siste 15- 20 årene har vi lagt til grunn av det skal etableres en kommunal pumpestasjon til å ta hånd om avløpsvannet fra Krossbergkroken. I forbindelse med andre arbeider i området har vi også – i tråd med disse planene – allerede lagt hele pumpeledningen i Krossbergveien og inn til Friheim. For de øvrige områdene foreslås at realitetsbehandlingen av saken utsettes til saken har vært søkt samordnet med tilsvarende arbeider i Randaberg kommune.

9 Forslag til vedtak

1. Det etableres – i henhold til tidligere planer – en kommunal pumpestasjon og kommunalt avløp i Krossbergkroken (kfr. område e).
2. De eiendommene som det allerede er lagt til rette for å tilknytte avløpet til kommunalt nett – med selvføll eller privat pumpe – kreves tilknyttet kommunalt avløp (kfr. område a og d).
3. De resterende eiendommene vurderes når saken har vært søkt samordnet med Randaberg kommune

Leidulf Skjørestad
Direktør

Svein Håkon Høyvik
vann- og avløpssjef

Harald Bergsagel
saksbehandler

[... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑](#)